

DYSPNOE

Svolvær, 27.mars 2012

Elizabeth Sande
Spesialfysioterapeut
Bergen Røde Kors Sykehjem

Dyspnoe

- "Ubehagelig bevissthet om egen pust"
  - Subjektiv opplevelse
  - Vanlig symptom ved langtkommet kreft.
  - Stort ubehag og tap av livskvalitet.
  - Angst for ikke å få puste og bli kvalt.

(Fys. Torunn Åkra, 2011)

Dyspnoe

- Smerte, angst og uro kan gi/øke opplevelse av dyspnoe.
- Kan oppleves som livstruende for pasienten, og skaper ofte angst hos både pasient og pårørende.

(Retningslinjer for fysioterapi til pas.i pall.fase)

Dyspnoe

- Påvirker alle sider ved livet
  - Fysisk
  - Funksjonelt
  - Psykologisk
  - Emosjonelt

Behandlingsformer

- Medisinsk behandling
- Fysioterapi
- Psykologisk hjelp
- Undervisning og informasjon

Mål - Fysioterapi

- Mestring og trygghet
- Basal og avspent respirasjon
- Dyspnoe er mer forbundet med mestringsevne enn alvorlighetsgrad av sykdom.
  - Hjelp til selvhjelp.

Visdomsord

- "At man, når der i sannhed skal lykkes en at føre et menneske et bestemt sted hen, først og fremst må passe på at finde ham der, hvor han er, og begynde der"

Søren Kierkegaard

Viktig

- Lytt – forklar - den beste hjelp
- Normaliser - panikk/angst

Aktuelle fysioterapitiltak ved dyspnoe

- Sekretmobilisering
- Hvilestillinger som fremmer basal pust
- Direkte og indirekte respirasjonsøvelser
- Innlæring av leppepust
- Thoraxmobiliserende øvelser
- Ulike avspenningsteknikker
- Lett massasje/strykninger
- Veiledning i energioptimerende tiltak
- Tilrettelegging og bestilling av hjelpemidler
- Råd og tiltak som frisk luft, håndvifte, mye drikke, varm drikke m.m.
- Veiledning av pasient og pårørende for å bedre mestring og trygghet.

(Retningslinjer for fysioterapi til pas.i pall.fase)

The breathlessness poem

Be still. Be calm
Drop the shoulders

Slowly sigh Out.... and...Out
Hear the sigh – Haaah....Soft and quiet

Feel control returning
Peaceful and safe

(Jenny Taylor)